

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
31.03.2020. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 31.03.2020

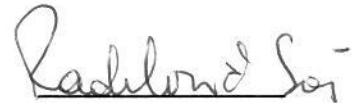
М 22

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	01-499/20		

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

на основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1. Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА** ("Сл. гласник РС", бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - испр., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - одлука УС, 93/2012, 114/2012 - одлука УС, 47/2013, 48/2013 - испр., 108/2013, 57/2014, 68/2014 - др. закон, 113/2017, 95/2018 и 86/2019) с предлогом да се узме у претрес.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК



САША РАДУЛОВИЋ

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Члан 1.

У Закону о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - испр., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - одлука УС, 93/2012, 114/2012 - одлука УС, 47/2013, 48/2013 - испр., 108/2013, 57/2014, 68/2014 - др. закон, 113/2017, 95/2018 и 86/2019) члан 37в. брише се.

Члан 2.

У члану 40. став 5. брише се.

Досадашњи став 6. постаје став 5.

Члан 3.

У члану 85. став 1. тачка 17 . брише се.

Став 5. брише се.

Досадашњи ст. 6 – 14 постају ст. 5-13.

Ставови 15-18 бришу се.

Члан 4.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 83. Устава Републике Србије, који у своја два става прописује следеће: „Предузетништво је слободно. Предузетништво се може ограничити законом, ради заштите здравља људи, животне средине и природних богатстава и ради безбедности Републике Србије.“, као и у члану 60. став 3. који прописује следеће: „Свима су, под једнаким условима, доступна сва радна места.“. Претходно цитиране одредбе Устава су од кључног значаја за успостављање једнаког третмана према свим грађанима Републике Србије, који раде као физичка лица - предузетници, у том смислу што су изабрали сами своје радно место, које се од осталих разликује по врсти делатности коју обављају, начину обављања исте и висини остварених примања, где је свако слободан да се бави предузетништвом и да буде samozапослени, у границама Устава, а без условљавања и наметања разних врста финансијских оптерећења.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Према важећим одредбама Закона о порезу на доходак грађана, конкретно у члану 85. став 1. тачка 17. прописано је да се опорезују „остали приходи“ - други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а који чине накнаду која је исплаћена предузетнику или предузетнику паушалцу, а који обавља активности уз накнаду за истог налогодавца или за лице које се у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица сматра повезаним лицем с налогодавцем, и који додатно испуњава **најмање пет од наведених девет критеријума**, или је према околностима случаја приликом отпочињања пословне сарадње могло да се закључи да ће испунити најмање пет од девет наведених критеријума који су накнадно и испуњени, те даље набраја који су то услови. Овде критеријуми представљају услове, које предузетник **не сме да испуни** да би могао несметано да послује, при чему се врши директна дискриминација и онемогућавање права на рад. Даље, имајући у виду о којим се условима ради, односно који се даље у тачки 17. набрајају по реду до 9. они сами представљају уобичајене врсте пословаља, понашања и ангажовања од стране предузетника, тако да се ниједним задатим условом не угрожавају здравље људи, животна средина, природна богатства, нити безбедност Републике Србије. Постављање негативних услова директно смањује могућности сваког физичког лица да тежи самостаности и да покуша да буде предузетник, а то је лоше, с обзиром на чињеницу да се на тај начин гаси мала привреда, која је већ одавно у великом проблему. Нити Закон о раду, нити Закон о привредним друштвима, као ни други закони, који својим делом уређују области запошљавања и предузетништва, не забрањују да предузетник има своје место за седење у простору другог правног субјекта, као ни то да му управо тај субјект обезбеди средства за рад у том простору, нити да један предузетник има само једног клијента/странку/муштерију. Овакво поступање законодавца је противно Уставу и законима Републике Србије, јер ствара дискриминацију и ограничења без правног основа. Порез на доходак грађана износи 20% и то је проценат за који је сваки предузетник, који испуни пет негативно постављених услова, финансијски оптерећен, а уколико је нов на тржишту или слабије послује, велика је вероватноћа да ће се угасити, а што даље не погодује ни самом државном буџету. Како је циљ за доношење оваквих измена и допуна Закона о порезу на доходак грађана у члану 85. став 1. тачка 17. био да се сузбије „фиктивно“ предузетништво, на основу утврђених критеријума никада се не може са сигурношћу знати да ли се заправо ради о фиктивном предузетништву или не, те ће на тај начин многи предузетници бити оштећени и изгубити приходе које имају од на пример свог јединог извора, или изгубити простор у коме раде итд. У прилог свему наведеном закључује се да овакав закон више причињава штете, него потенцијалне користи, које су биле у виду приликом његовог доношења, смањује могућности за физичка лица, развојне и финансијске, које би требало

свакоме да буду једнако доступне, а у дугорочнијој примени може довести и до повећања стопе незапослености.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

С обзиром на чињеницу да се овим Предлогом измена и допуна Закона о порезу на доходак грађана бришу чланови и ставови који се тичу критеријума за предузетнике дефинисаних у девет тачака не постоје нови институти који се уводе, а које би требало посебно појаснити нити нова законска решења.

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Применом одредаба овог Предлога закона постигао би се ефекат поштовања Уставних одредаба, које се односе на обезбеђивање слободе предузетништва, као и успостављања једнаких могућности за сва физичка лица, која ће бити или јесу предузетници.

Такође, отклања се социјална несигурност да ће за 20% пореза на доходак грађана бити финансијски оптерећени они предузетници, који нису „фиктивни“ предузетници, те да ће дугорочна примена овог закона довести до већег степена незапослености.

Доношењем ових измена Закона, којима би била у потпуности избачена тачка 17. у ставу 1. члана 85. и остали чланови и ставови који уређују ову област смањило би се ризик негативног деловања на буџет Републике Србије

V ПРОЦЕНА ФИНАНСИСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна финансијска средства.

VI ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕНЈАЈУ/БРИШУ

Члан 37в

~~У опорезиви приход од самосталне делатности не урачунава се приход који се опорезује сагласно члану 85. став 1. тачка 17) овог закона, а који оствари обвезник пореза на стварни приход од самосталне делатности.~~

Паушално опорезивање

Члан 40.

Обвезник пореза на приходе од самосталне делатности уписан у регистар код надлежног органа, односно организације има право да поднесе захтев да порез на приходе од самосталне делатности плаћа на паушално утврђен приход (у даљем тексту: паушално опорезивање).

Право на паушално опорезивање не може се признати обвезнику из става 1. овог члана:

- 1) који обавља делатност из области рекламирања и истраживања тржишта;
- 2) који обавља делатност из области: трговине на велико и трговине на мало, хотела и ресторана, финансијског посредовања и активности у вези с некретнинама;
- 3) у чију делатност улажу и друга лица;
- 4) чији је укупан промет у години која претходи години за коју се утврђује порез, односно чији је планирани промет када почиње обављање делатности - већи од 6.000.000 динара;

5) који је евидентиран као обвезник пореза на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Изузетно од одредбе става 2. тачка 2) овог члана, обвезнику који трговинску или угоститељску делатност обавља у киоску, приколици или сличном монтажном или покретном објекту може се, на његов захтев, одобрити да порез плаћа на паушално утврђен приход.

Право на паушално опорезивање сагласно ст. 1. до 3. овог члана може да оствари обвезник који врши производњу и продају искључиво сопствених производа у оквиру обављања делатности.

~~У укупни промет обвезника у смислу става 2. тачка 4) овог члана не урачунава се приход који се опорезује сагласно члану 85. став 1. тачка 17) овог закона.~~

Делатности из ст. 2. и 3. овог члана опредељују се у складу са прописима којима се уређује класификација делатности.

Други приходи

Члан 85

Осталим приходима, у смислу овог закона, сматрају се и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито:

- 1) приходи по основу уговора о делу;
- 2) приходи по основу уговора о обављању привремених и повремених послова закључених преко омладинске или студентске задруге са лицем до навршених 26 година живота ако је на школовању у установама средњег, вишег или високог образовања;
- 3) приходи по основу допунског рада;
- 4) приходи по основу трговинског заступања;
- 5) примања чланова органа управе правног лица;
- 6) накнада посланицима и одборницима;
- 7) накнада у вези са извршавањем послова одбране, цивилне заштите и заштите од елементарних непогода;
- 8) примања стечајних управника, судских вештака, судија поротника и судских тумача;
- 9) приходи по основу прикупљања и продаје секундарних сировина;
- 10) приходи по основу продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова, ако нису опорезовани по другом основу у смислу овог закона;
- 11) награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко 13.248 динара годишње, остварена од једног исплатиоца;
- 12) примања из члана 9. овог закона изнад прописаних неопорезивих износа;
- 13) накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, осим прихода из тачке 11) овог става;
- 14) примања која, сагласно закону којим се уређује рад, оствари запослени по основу учешћа у добити оствареној у пословној години;

15) приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева;

16) сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону;

17) накнада исплаћена предузетнику или предузетнику паушалцу који обавља активности уз накнаду за истог налогодавца или за лице које се у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица сматра повезаним лицем с налогодавцем (у даљем тексту: повезано лице с налогодавцем), и који додатно испуњава најмање пет од наведених девет критеријума, или је према околностима случаја приликом отпочињања пословне сарадње могло да се закључи да ће испунити најмање пет од девет наведених критеријума који су накнадно и испуњени:

(1) налогодавац или повезано лице с налогодавцем одређује радно време предузетнику или предузетнику паушалцу или су одмор и одсуства предузетника или предузетника паушалца зависни од одлуке налогодавца или повезаног лица с налогодавцем и накнада предузетнику или предузетнику паушалцу се не умањује сразмерно времену проведеном на одмору;

(2) предузетник или предузетник паушалац уобичајено користи просторије које обезбеди или обавља послове у месту које одреди налогодавац или повезано лице с налогодавцем за потребе обављања послова који су му поверени;

(3) налогодавац или повезано лице с налогодавцем врши или организује стручно оспособљавање или усавршавање предузетника или предузетника паушалца;

(4) налогодавац је ангажовао предузетника или предузетника паушалца након оглашавања у средствима информисања потребе за ангажовањем физичких лица или ангажујући треће лице које се уобичајено бави проналажењем лица подобних за радно ангажовање, а чија је услуга резултирала ангажовањем тог предузетника или предузетника паушалца;

(5) налогодавац или повезано лице с налогодавцем обезбеђује сопствени основни алат, опрему или друга основна материјална или нематеријална средства потребна за редован рад предузетника или предузетника паушалца или финансира њихову набавку, осим специјализованих алата, опреме или других специјализованих материјалних или нематеријалних средстава који могу бити неопходни у циљу извршавања специфичног посла или налога, или налогодавац или повезано лице с налогодавцем уобичајено руководи процесом рада предузетника или предузетника паушалца, осим таквог руковођења које подразумева давање основног налога у вези са нарученим послом и разумну контролу резултата рада или надзор налогодавца, као доброг привредника, над обављањем посла који је наручио;

(6) најмање 70% од укупно остварених прихода предузетника или предузетника паушалца у периоду од 12 месеци који почиње или се завршава у односној пореској години је остварено од једног налогодавца или од повезаног лица с налогодавцем;

(7) предузетник или предузетник паушалац обавља послове из делатности налогодавца или повезаног лица с налогодавцем, а за тако обављене послове његов уговор о ангажовању не садржи клаузулу по којој предузетник или предузетник паушалац сноси уобичајени пословни ризик за посао испоручен клијенту налогодавца или повезаног лица с налогодавцем, уколико такав клијент постоји;

(8) уговор о ангажовању предузетника или предузетника паушалца садржи делимичну или потпуну забрану предузетнику или предузетнику паушалцу да пружа услуге по основу уговора са

~~другим налогодавцима, изузев делимичне забране која обухвата пружање услуга ограниченом броју директних конкурената налогодавцу;~~

~~(9) предузетник или предузетник паушалац обавља активности уз накнаду за истог налогодавца или за повезано лице с налогодавцем, непрекидно или са прекидима 130 или више радних дана у периоду од 12 месеци који почиње или се завршава у односној пореској години, при чему се обављањем активности у једном радном дану сматра обављање активности у било ком периоду током тог радног дана између 00 и 24 часа.~~

Обвезник пореза на друге приходе је физичко лице које оствари приходе из става 1. овог члана.

Опорезиви приход за приходе из става 1. овог члана чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%.

Изузетно од става 3. овог члана, опорезиви приход из става 1. тачка 15) овог члана, који физичко лице оствари од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева, чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 90%.

~~Изузетно од става 3. овог члана, опорезиви приход из става 1. тачка 17) овог члана, који оствари предузетник или предузетник паушалац, чини бруто приход обвезника пореза.~~

Изузетно од става 1. тачка 13) овог члана, порез на друге приходе не плаћа се на документоване накнаде трошкова по основу службених путовања у сврху обављања послова за домаћег исплатиоца, односно за лице које упућује на пут, највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. став 1. тач. 2) до 5) овог закона, ако се исплата врши физичким лицима, односно за физичка лица која нису запослена код исплатиоца, и то:

1) упућеним, односно позваним од стране државног органа или организације, са правом накнаде трошкова, независно од тога из којих средстава се врши исплата;

2) члановима представничких и извршних тела Републике, територијалне аутономије и локалне самоуправе, у вези са вршењем функције;

3) упућеним на рад у Републику, по налогу иностраног послодавца, а у вези са делатношћу домаћег исплатиоца;

4) упућеним код исплатиоца по налогу послодавца, а у вези са делатношћу послодавца;

5) ако та лица добровољно, односно по позиву сарађују у хуманитарне, здравствене, васпитно-образовне, културне, спортске, научно-истраживачке, верске и друге сврхе, укључујући и за потребе представљања у име државних органа или организација, односно сарађују у синдикалним организацијама, привредним коморама, политичким странкама, савезима и удружењима, невладиним и у другим недобитним организацијама, при чему не остварују било коју другу накнаду по основу те сарадње;

6) лицима која су чланови органа управе правних лица у вези са делатношћу тих лица која их упућују на пут.

Под накнадом по основу сарадње у смислу тачке 5) став 6. овог члана не подразумева се накнада за котизацију за присуствовање догађају којим се реализује сарадња.

Изузетно од става 1. овог члана, порез на друге приходе не плаћа се на примање физичког лица - клијента банке (у даљем тексту: дужник) када банка отпише потраживање према дужнику под условима под којима се на терет расхода банке признаје отпис вредности појединачних потраживања по основу кредита сагласно одредбама закона којим се уређује порез на добит правних лица.

Порез на друге приходе не плаћа се ни у случају отписа преосталог дела потраживања банке од дужника, који није наплаћен из средстава остварених продајом непокретности која се спроводи у складу са законом.

Порез на друге приходе не плаћа се ни у случају отписа дела потраживања који банка има према дужнику по основу кредита када, сагласно међусобном вансудском поравнању, дужник исплати део потраживања који банка има према њему а преостали део тог потраживања банка отпише.

На друге приходе које оствари члан ученичке задруге, члан омладинске или студентске задруге до навршених 26 година живота ако је на школовању у институцијама за средње, више и високо образовање, као и физичко лице по основу прикупљања и продаје секундарних сировина, обрачунати порез умањује се за 40%.

Опорезиви приход из става 1. тачка 11) овог члана који физичко лице оствари по основу награде и других давања физичким лицима, чини разлика између оствареног прихода и неопорезивог износа, увећана за припадајуће обавезе које се плаћају на терет примаоца прихода.

Опорезиви приход из става 1. тачка 12) овог члана који физичко лице оствари по основу примања из члана 9. овог закона изнад прописаних неопорезивих износа, чини разлика између оствареног примања и неопорезивог износа, увећана за припадајуће обавезе које се плаћају на терет примаоца прихода.

Изузетно од става 1. тачка 15) овог члана, не опорезују се приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева, које остваре физичка лица:

- 1) носиоци пољопривредног газдинства;
- 2) која доприносе за обавезно социјално осигурање плаћају по решењу као осигураници по основу пољопривредне делатности, у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање;
- 3) корисници пољопривредне пензије.

~~Налогодавцем у смислу става 1. тачка 17) овог члана сматра се домаће, односно страни правно лице, предузетник или предузетник паушалца које је директно или индиректно ангажовало предузетника или предузетника паушалца за обављање послова.~~

~~Налогодавцем у смислу става 1. тачка 17) овог члана не сматра се домаће или страни правно лице, предузетник или предузетник паушалца које је директни исплатилац накнаде предузетнику или предузетнику паушалцу, а које такву накнаду исплаћује у вези са извршавањем послова заступања или посредовања за рачун другог лица и за такав посао не наплаћује од тог другог лица или од предузетника или предузетника паушалца ништа осим уобичајене заступничке или посредничке провизије.~~

~~У случају из става 16. овог члана, налогодавцем и исплатиоцем накнаде сматра се лице за чији рачун се врши исплата накнаде предузетнику или предузетнику паушалцу.~~

~~Изузетно од одредаба става 1. тачка 17) овог члана, накнада коју оствари предузетник или предузетник паушалац који према закону који уређује релевантну делатност коју он обавља не може да буде у радном односу код налогодавца, не сматра се другим приходом у смислу овог члана.~~

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Саша Радуловић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

не

Београд,

31.03.2020. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

САША РАДУЛОВИЋ